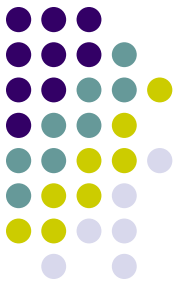

Právní režim mezinárodních obchodních transakcí

JUDr. Klára Svobodová

Úvod

- Základem transakce je vždy smlouva
- Mezinárodní obchod => smlouvy s mezinárodním prvkem
- Právní regulace smluv s mezinárodním prvkem

Význam místa řešení sporu (fora)

- Aplikace norem MPS
- Zohlednění veřejnoprávních norem
- Možnost využití nestátních prostředků úpravy mezinárodních obchodních smluv

Mezinárodní právo soukromé

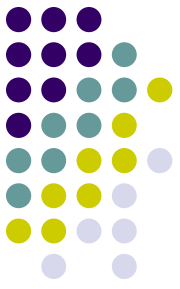

- Samostatné odvětví českého právního řádu (i jiných právních řádů)
- Předmět úpravy – soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem
- Metody úpravy – přímá x kolizní

Přímá metoda

- Přímé normy
- Hmotněprávní normy – úprava práv a povinností účastníků soukromoprávního vztahu s mezinárodním prvkem
- Pramen - mezinárodní smlouva
- Bude použita vždy před metodou kolizní

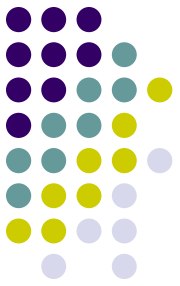
Kolizní metoda

- Kolizní normy
- Neobsahuje úpravu práv a povinností subjektů vztahu s mezinárodním prvkem
- Určuje (odkazuje), kterým právním řádem se má daný vztah řídit = rozhodné právo
- Prameny (pro smlouvy s mezinárodním prvkem)
 - Nařízení Řím I
 - Římská úmluva
 - ZMPS

Volba práva

- Základní možnost určení rozhodného práva u smluv s mezinárodním prvkem
- Strany si ve smlouvě určí, kterým právem se má řídit jejich smlouva
- V českém právu – článek 3 nařízení Řím I, článek 3 ŘÚ, 9 ZMPS
- Respektováno většinou právních řádů (odlišnosti)

Volba práva

- Doložka o volbě práva
 - Ve smlouvě nebo v obchodních podmínkách
 - Autonomní povaha doložky o volbě práva
 - Nezávislost na smlouvě hlavní

Právo rozhodné v případě neexistence volby práva

- Kolizní normy fora
- Nařízení Řím I (článek 4)
 - Pravidla pro vyjmenované typy smluv (např. kupní smlouva, smlouva o poskytnutí služeb, distributorská smlouva)
 - Pravidlo charakteristického plnění
 - Nejužší spojení

Právo rozhodné v případě neexistence volby práva

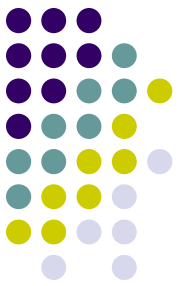

- Římská úmluva (článek 4)
 - Princip nejužšího spojení
 - Domněnka charakteristického plnění
 - Zvláštní domněnky
- 10 ZMPS
 - Pravidla pro jednotlivé typy smluv

Meze obligačního statutu

- Smlouva se má zásadně řídit od vzniku do zániku jedním právním řádem
- Některé otázky související se smlouvou se řídí nebo mohou řídit jiným právním řádem = meze obligačního statutu => existují pro ně zvláštní kolizní normy
- Obligační statut = právní řád rozhodný pro smlouvu s mezinárodním prvkem

Meze obligačního statutu

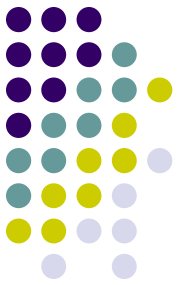
- 1) Způsobilost stran k právům a právním úkonům
- 2) Materiální platnost smlouvy
- 3) Formální smlouvy
- 4) Věcněprávní účinky smlouvy (např. převod vlastnického práva)
- 5) Následky porušení smlouvy
- 6) Incidenční otázky
- 7) Zánik smlouvy

Mezinárodní kupní smlouva

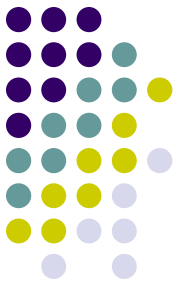
- Základní transakce v mezinárodním obchodě
- Existence významné přímé úpravy – Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (Vídeňská úmluva, CISG)
- Kolizní úprava – jen na kupní smlouvy, na které nedopadá CISG, nebo otázky, které CISG neupravuje

CISG

- Přijata ve Vídni v dubnu 1980
- Vstup v platnost 1.1.1988
- Československo – podpis 1.9.1981 – vstup v platnost 1.4.1991
- ČR – 1.1.1993
- Současný stav – cca 70 smluvních států

CISG

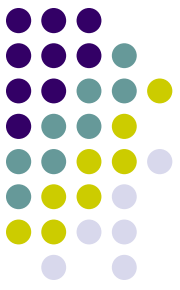

- Podmínky aplikace
 - Kupní smlouva, zboží
 - Existence relevantního mezinárodního prvku
 - Neexistence odchylného ujednání stran

Kupní smlouva

- Vídeňská úmluva neobsahuje definici kupní smlouvy
- článek 30 + článek 53 => základní znaky kupní smlouvy – povinnosti stran
- zboží
 - VÚ neuvádí, na jaké zboží dopadá
 - movité, hmotné věci – ano
 - nemovitosti – ne
 - nehmotné statky - ne

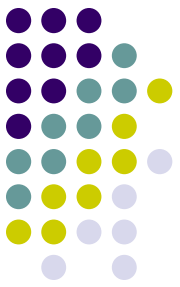
Kupní smlouva

- Vyloučené koupě (článek 2)
 - 1) Spotřebitelské kupní smlouvy
 - Úmluva se nevztahuje na zboží kupované pro osobní potřebu, potřebu rodiny nebo domácnosti
 - Úmluva se použije, pokud prodávající před nebo při uzavření smlouvy nevěděl nebo neměl vědět, že zboží je kupováno pro osobní potřebu

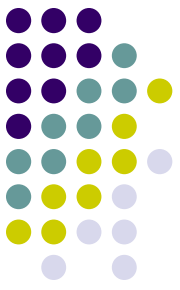
Kupní smlouva

- 2) Koupě na dražbách, při výkonu rozhodnutí nebo podle rozhodnutí soudu
 - Zanedbatelný význam v mezinárodním obchodě
 - Specifický způsob uzavírání smluv
 - Speciální vnitrostátní úpravy regulující tyto koupě

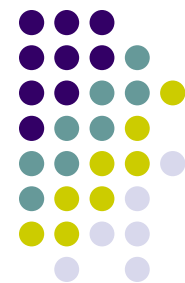
Kupní smlouva

- 3) Koupě cenných papírů nebo peněz
 - Speciální úpravy
 - Koupě cenného papíru, který reprezentuje zboží (např. konosament) spadá do působnosti CISG
- 4) Koupě lodí, člunů, vznášedel, letadel
 - Právní řády obsahují speciální úpravu prodeje lodí či letadel
- 5) Koupě elektrické energie

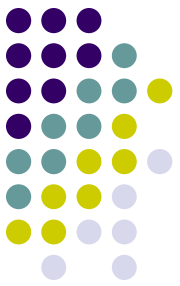
Kupní smlouva

- Úmluva se vztahuje na dodání zboží, které má být teprve vyrobeno (článek 3 odst. 1)
- Smlouvy, kde se strana, která zboží objednává, zavazuje dodat podstatnou část věcí nutných pro výrobu, jsou vyloučeny
- Objednatel dodává informace nutné k výrobě (know-how) – Úmluva dopadá

Kupní smlouva

- Úmluva se nevztahuje na smlouvy, které zahrnují dodání zboží, ale převažující část závazku spočívá ve vykonání prací nebo poskytování služeb
- Převažující část – cena zboží x cena prací či služeb -> více než 50%

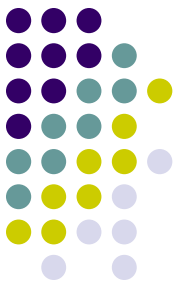
Mezinárodní prvek

- Strany mají místa podnikání v různých státech
 - Místo podnikání – stálé místo určené k realizaci obchodní činnosti
 - Více míst podnikání – nejužší vztah ke smlouvě a jejímu plnění (okolnosti stranám známé nebo stranami zamýšlené před uzavřením smlouvy nebo při jejím uzavírání)
 - Žádné místo podnikání -> bydliště (sídlo)

Mezinárodní prvek

- Známost mezinárodního prvku – fakt, že strany mají místo podnikání v různých státech musí být zjevný ze smlouvy, z jednání mezi stranami nebo z informací poskytnutých stranami kdykoli do uzavření smlouvy nebo při jejím uzavření
- Státní příslušnost stran je irelevantní

Mezinárodní prvek

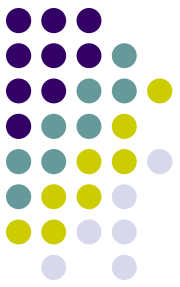
- Strany mají místo podnikání v různých smluvních státech (článek 1 odst. 1 pís. a))
- Strany mají místa podnikání v různých státech a podle norem mezinárodního práva soukromého fora se má použít právního řádu smluvního státu (článek 1 odst. 1 pís. b))
- možnost výhrady (článek 95) -> pokud ustanovení MPS odkazují na právní řád státu, který učinil výhradu, použije se právo tohoto státu s vyloučením Úmluvy

Příklady - mezinárodní prvek

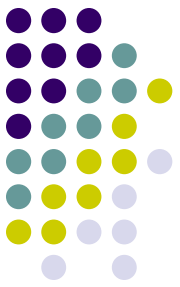
- Kupní smlouva byla uzavřena mezi společností X s místem podnikání v ČR (prodávající) a společností Y (kupující) s místem podnikání v Německu. Spor se řeší před českým soudem.
- Obě strany mají místa podnikání ve smluvních státech CISG => použije se podle článku 1 odst. 1 pís. a)

Příklady – mezinárodní prvek

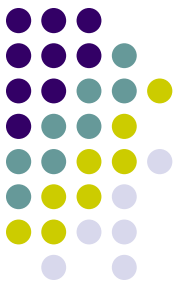
- Kupní smlouva byla uzavřena mezi společnostmi X s místem podnikání v ČR (prodávající) a společnostmi Y (kupující) s místem podnikání v Irsku. Spor se řeší před českým soudem.
 - Irsko není smluvním státem CISG
 - Český soud musí určit rozhodné právo podle kolizních norem => české právo
 - ČR má výhradu k článku 1 odst. 1 pís. b) => CISG se nepoužije

Příklady – mezinárodní prvek

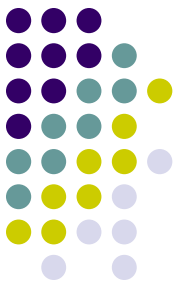

- Kupní smlouva byla uzavřena mezi společnostmi X s místem podnikání v ČR (prodávající) a společnostmi Y (kupující) s místem podnikání v Irsku. Spor se řeší před rakouským soudem.
 - Irsko není smluvním státem CISG
 - Rakouský soud musí určit rozhodné právo podle kolizních norem => české právo
 - ČR má výhradu k článku 1 odst. 1 pís. b) => CISG se nepoužije

Příklady – mezinárodní prvek

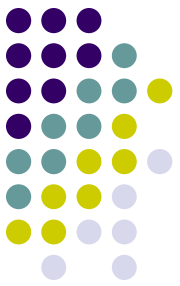

- Kupní smlouva byla uzavřena mezi společnostmi X s místem podnikání v ČR (prodávající) a společnostmi Y (kupující) s místem podnikání v Irsku. Spor se řeší před rakouským soudem. Strany ve smlouvě zvolily francouzské právo.
 - Irsko není smluvním státem CISG
 - Rakouský soud musí určit rozhodné právo podle kolizních norem => francouzské právo
 - CISG je součástí francouzského práva => použije se podle článku 1 odst. 1 pís. b)

Mezinárodní prvek

- Použití Úmluvy jako uceleného souboru pravidel i tam, kde nejsou splněny podmínky pro její aplikaci
- Autonomie vůle stran plynoucí z národního práva
- Je nutné respektovat omezení rozhodného práva (kogentní normy)

Autonomie vůle stran

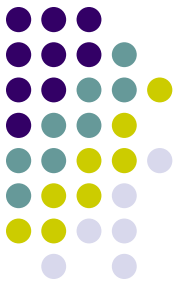
- Článek 6
- Úmluva se použije, pokud se strany nedohodnou jinak
- Strany mohou vyloučit použití Úmluvy jako celku
- Strany mohou vyloučit pouze některé ustanovení Úmluvy nebo změnit jeho účinky (kromě článku 12)

Jak vyloučit CISG?

- *Na tuto smlouvu nedopadá Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží.*
- *Tato smlouva se řídí českým právem s vyloučením Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží.*
- *Tato smlouva se řídí českým Obchodním zákoníkem.*
- *!!! Tato smlouva se řídí českým právem. NESTAČÍ.*

Vyloučené otázky – vnější mezery

- Články 4,5
- Účinky kupní smlouvy na vlastnické právo
- Platnost smlouvy nebo jejího ustanovení
- Odpovědnost za výrobek – odpovědnost za škody na zdraví či na životě

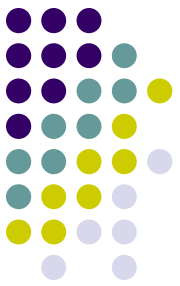
=>

Rozhodné právo určené na základě MPS fora
(v ČR – ZMPS, ŘÚ, nařízení Řím I)

Vnitřní mezery

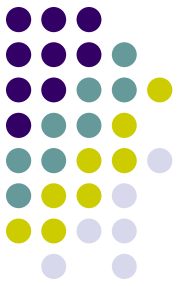

- Článek 7 odst. 2
 - otázka spadající do rozsahu předmětu úpravy
 - není v Úmluvě výslovně řešena
 - vyplnění
- > podle obecných zásad Úmluvy (např. *zásada dobré víry, autonomie vůle stran, hodnocení jednání osob objektivními kritérii, vzájemná informační povinnost, zákaz zneužití práv, plná náhrada utrpěných škod*)
- > podle práva rozhodného určeného dle MPS fora

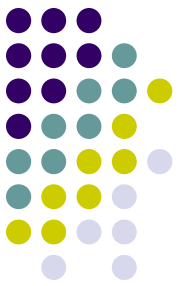
Interpretace CISG

- článek 7 odst. 1
- Smysl ustanovení – snížit riziko rozdílné interpretace termínů obsažených v Úmluvě
- Mezinárodní povaha – autonomní význam pojmů
- Podpora jednotnosti při používání Úmluvy – přihlídnutí k rozhodnutím z jiných států (databáze)
- Dodržování dobré víry v mezinárodním obchodě

Zvyklosti a praktiky

- Článek 9 – CISG uznává jejich význam v mezinárodním obchodě
 - Praktiky stran (odst. 1)
 - Smluvní zvyklosti (odst. 1)
 - Normativní zvyklosti (odst. 2)

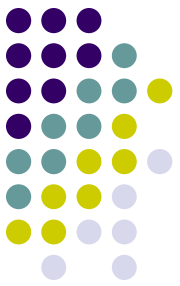
Praxe stran

- Individuální normy chování
- Původ – chování stran
- Delší časové období
- Stejný typ vztahů
- Základ závaznosti = faktické chování stran
- Mají přednost před ustanovením CISG a zásadně i před smlouvou (změna smlouvy)

Dohodnuté zvyklosti

- Včleněné stranami do smlouvy
- Základ jejich závaznosti = vůle stran
- Přednost před CISG
- Součást smlouvy

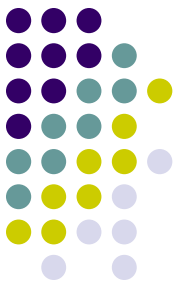
Normativní zvyklosti

- Strany zvyklost znaly nebo znát měly
- Zvyklost je v mezinárodním obchodě v široké míře známá stranám smlouvy téhož druhu v příslušném obchodním odvětví
- Zvyklost je zpravidla dodržována
- Základ = presumovaná vůle stran
- Přednost před CISG

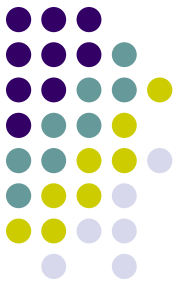
Hierarchie pravidel

- Ustanovení smlouvy včetně dohodnutých zvyklostí, obchodních podmínek, praktiky
- Mezinárodní obchodní zvyklosti
- Ustanovení VÚ
- V mezerách národní právo
- Vyloučené otázky – národní právo

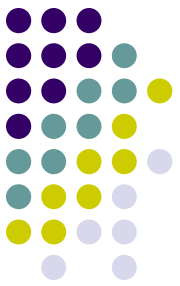
Forma smlouvy

- Článek 11
- CISG stojí na zásadě bezformálnosti => strany si mohou sjednat písemnou formu
- Článek 13 – co je to písemná forma pro účely CISG
- Článek 29
 - Odst. 1 – potvrzení zásady bezformálnosti
 - Odst. 2!

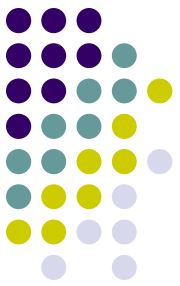
Uzavírání smluv

- Část II
- Základní koncepce - vzájemně si korespondující úkony stran (nabídka, přijetí)

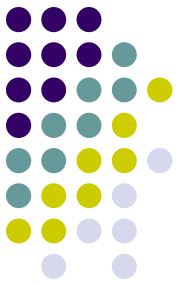
Nabídka

- Nutné náležitosti podle článku 14
 - 1) Projev vůle navrhovatele být vázán v případě přijetí
 - 2) Určitost personální
 - Určená jedné nebo několika určitým osobám
 - 3) Určitost obsahová – označení zboží, stanovení množství (výslovně, nepřímě, způsob určení)
 - 4) Kupní cena nebo ustanovení umožňující její určení

Nabídka

- Časové vymezení
 - Nabídka působí od doby, kdy dojde osobě, které je určena (článek 15 odst. 1 + článek 24 – zásada dojití pro část II)
 - Doba vázanosti nabídkou (článek 18 odst. 2)
 - > doba, kterou navrhovatel určil
 - > doba rozumná (okolnosti obchodu včetně rychlosti komunikačních prostředků)
 - > ústní nabídka musí být přijata ihned (x z okolností vyplývá něco jiného)

Nabídka

- Zrušení – článek 15 odst. 2 (jen neúčinná nabídka)
- Odvolání – článek 16
 - Nepřípustnost odvolání
- > z nabídky vyplývá její neodvolatelnost (lhůta pro přijetí, jiný způsob)
- Zánik – odmítnutí, uplynutí doby pro přijetí, protinávrh (články 17, 18 odst. 2, 19 odst. 1)

Přijetí nabídky

- Projev vůle nebo ekvivalentní jednání či nečinnost – musí vyjadřovat souhlas s nabídkou
- Přijetí nemusí být ve stejné formě jako nabídka
- Navrhovatel může stanovit formu přijetí, praktiky, zvyklosti
- Mlčení či nečinnost samy o sobě nejsou souhlasem (x článek 6, praktiky, dohodnutá zvyklost)
- Prohlášením
- Jiným jednáním naznačujícím souhlas (článek 18 odst. 3)

Přijetí nabídky

- účinnost přijetí – okamžikem dojití
navrhovateli

**Uzavření smlouvy = v okamžiku, kdy se
přijetí stalo účinným**

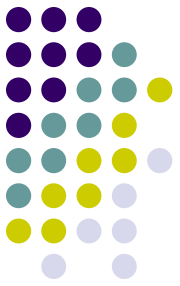
Modifikované přijetí

- článek 19
 - Odst. 1 – klasické pravidlo (mirror image rule)
 - Odst. 2 – modifikované přijetí
 - > obsah smlouvy tvoří obsah nabídky se změnami vyplývajícími z přijetí
 - > návrhovátelem může zvrátit účinky modifikovaného přijetí
 - Odst. 3 – demonstrativní výčet – co je podstatná změna nabídky

Obchodní podmínky a VÚ

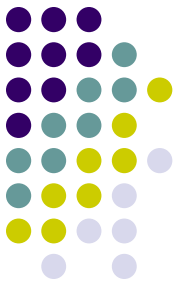

- Včlenění obchodních podmínek do smlouvy
 - VÚ neobsahuje žádné výslovné pravidlo
 - V rámci obecných pravidel o uzavírání smluv
 - V rámci nabídky a jejího přijetí
- včleňovací klauzule
- zajištění známosti (podmínky přiloženy k návrhu, otištěny na jeho zadní straně, odkaz na obecně známé obchodní podmínky)

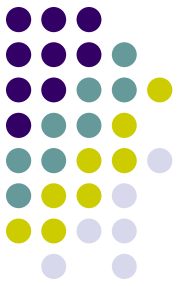
Práva a povinnosti stran

- Část III VÚ
- Povinnosti prodávajícího
- Povinnosti kupujícího
- Nároky stran z porušení smlouvy
- Náhrada škody

Povinnosti prodávajícího

- Článek 30
- Povinnost dodat zboží
- Povinnost předat doklady
- Povinnost převést vlastnické právo

Povinnost dodat zboží

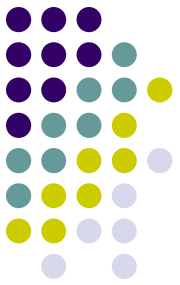
- Tzv. dodací podmínka
 - 1) předmět dodání
 - 2) místo dodání
 - 3) čas dodání
 - 4) způsob převzetí a kontroly
 - 5) značení zboží pro účely přepravy
 - 6) pojištění přepravy
 - 7) náklady spojené s dodáním
 - 8) celní a jiné poplatky

Úprava dodací podmínky

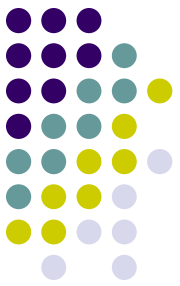

- INCOTERMS
 - Mezinárodní obchodní termíny
 - Původ ve zvyklostech → umělé zpracování, doplnění
 - MOK
 - Poslední verze z roku 2000

INCOTERMS

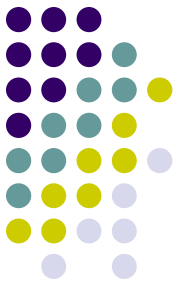
- Zasažené otázky
 - místo dodání
 - balení
 - kontrola zboží
 - povinnosti týkající se dovozních a vývozních formalit
 - povinnosti týkající se uzavření přepravní smlouvy
 - přechod nebezpečí
 - přechod nákladů
 - pojištění přepravy

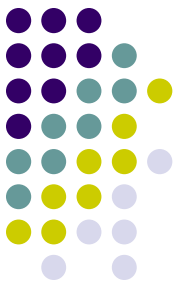
INCOTERMS

- 13 doložek (parit)
- Rozděleny do 4 základních skupin E, F, C, D
– podle míry práv a povinností prodávajícího a kupujícího
- Př. EXW, DDP, CIP

INCOTERMS

- Včlenění do smlouvy
- *EXW Brno, Veverří 70, INCOTERMS 2000, 26.3.2010*

Místo dodání

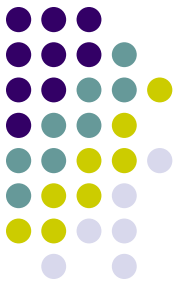
- Místo dodání – článek 31
- Místo určené výslovně (smlouva, zvyklosti, obchodní termíny)
- Předání prvnímu dopravci k přepravě
- Umožnění kupujícímu nakládat se zbožím v určitém místě
- Umožnění kupujícímu nakládat se zbožím v místě, kde má prodávající místo podnikání

Čas dodání

- Čas dodání – článek 33
 - Den určený nebo určitelný podle smlouvy
 - Ve lhůtě stanovené nebo určitelné ve smlouvě
 - V přiměřené lhůtě

Zboží bez vad

- Povinnost dodat zboží bez vad
 - Vady faktické (článek 35)
 - Vady právní (články 41, 42)

Faktické vady

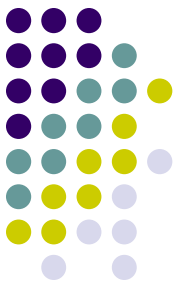
- Článek 35 odst. 1
 - Prodávající musí dodat zboží odpovídající smlouvě - množství, jakost a provedení podle smlouvy, zabalení, opatření podle smlouvy
 - Vady – množstevní, v jakosti, v provedení, v balení
 - I dodání jiného zboží

Faktické vady

- Článek 35 odst. 2 – zboží odpovídá smlouvě, i když neexistovala výslovná dohoda stran a jeho vlastnostech či i způsobu jeho zaopatření (podpůrné ustanovení)
- Např. hodí se pro účely, pro něž se zpravidla používá zboží téhož provedení

Právní vady

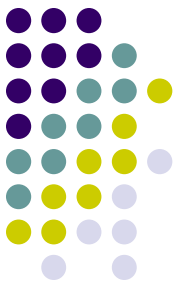

- Právo nebo nárok třetí osoby => právo kupující užívat zboží je porušeno (x kupující souhlasil s převzetím zboží s takovým omezením nebo nárokem) – článek 41
- Právo nebo nárok třetí osoby založené na průmyslovém nebo jiném duševním vlastnictví – článek 42
 - Vědomost prodávajícího o existenci práv v okamžiku uzavření smlouvy
 - Teritoriální omezenost ochrany na zemi určení nebo na stát místa podnikání kupujícího

Nároky kupujícího z porušení smlouvy

- Dodání vadného plnění – pro zachování nároků z vadného plnění je nutné řádně a včas reklamovat
- Reklamační proces – vady faktické x vady právní

Reklamace faktických vad

- Prohlídka zboží (článek 38)
- Oznámení vad – vlastní reklamace (článek 39)
- Nejsou-li vady oznámeny ve stanovené lhůtě
=> ztráta nároků z vadného plnění

Nároky kupujícího

- Nutno rozlišovat podstatné x nepodstatné porušení smlouvy
- Článek 25
- Některé nároky je možné uplatnit jen při podstatném porušení smlouvy
- Nároky: naturální plnění (odstranění vad, výměna zboží), sleva z kupní ceny, odstoupení od smlouvy, náhrada škody

Povinnosti kupujícího

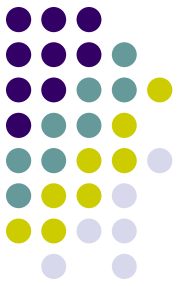

- Zaplatit kupní cenu
- Převzít zboží

Povinnost zaplatit kupní cenu

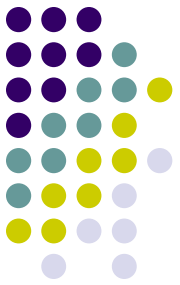
- Učinit všechna opatření a vyhovět formalitám nezbytným k zaplacení kupní ceny (smlouva, právní předpisy) – článek 54
- Platební podmínka
 - kupní cena
 - měna
 - místo placení
 - čas placení
 - způsob placení

Místo placení

- Článek 57
 - Smlouva (zaleží na způsobu placení)
 - Místo podnikání prodávajícího
 - V místě předání zboží nebo dokladů

Čas placení

- Doba stanovená nebo určitelná smlouvou
- V okamžiku, kdy je kupujícímu umožněno nakládat se zbožím či s doklady

Způsob placení

- 1) Hotovost
- 2) Hladká platba
- 3) Dokumentární akreditiv
- 4) Dokumentární inkaso
- 5) Směnky, šeky

Dokumentární akreditiv

- Letter of credit L/C
- Nejčastěji využívané v mezinárodním obchodě
- Finančně nákladné
- Málo rizikové

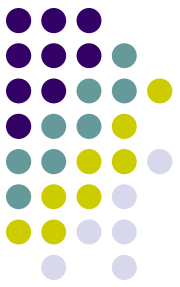
Průběh L/C

- Strany kupní smlouvy se dohodnou na placení prostřednictvím dokumentárního akreditivu
- Kupující požádá svoji banku („vystavující banka“) o otevření akreditivu ve prospěch prodávajícího
- Vystavující banka instruuje korespondenční banku v zemi prodávajícího, aby mu oznámila otevření akreditivu (vystavující banka tak může učinit i sama)

Průběh L/C

- Korespondenční banka informuje prodávajícího o otevření akreditivu
- Prodávající odešle zboží, pokud podmínky akreditivu odpovídají smlouvě
- Při odeslání zboží prodávající obdrží dokumenty – přepravní dokumenty (např. konosament), certifikát kvality, certifikát původu apod. – dokumenty předloží korespondenční bance

Průběh L/C

- Banka provede platbu, pokud dokumenty odpovídají podmínkám akreditivu
- Korespondenční banka postoupí dokumenty vystavující bance, která ji vyplatí příslušnou částku
- Vystavující banka předá dokumenty kupujícímu a inkasuje platbu

Nároky prodávajícího

- Podstatné x nepodstatné porušení smlouvy
- Naturální plnění (zaplacení, převzetí zboží)
- Odstoupení od smlouvy
- Náhrada škody

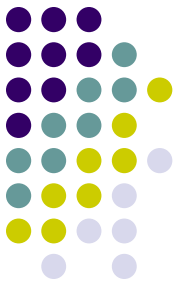
Odpovědnost za škodu

- Základní charakteristika
 - Objektivní odpovědnost
 - Náhrada škody je realizovaná v plné výši (nesmí dojít k obohacení věřitele)
 - Uplatnění ostatních nároků neovlivňuje možnost uplatnění nároku na náhradu škody
 - Náhrada škody je realizovaná v penězích

Odpovědnost za škodu - předpoklady vzniku

1. Porušení povinnosti
2. Vznik škody
3. Příčinná souvislost mezi 1. a 2.
4. Předvídatelnost

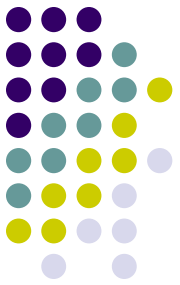

Předvídatelnost

- Podmínka a omezení výše náhrady škody
- Předvídatelnost má dva prvky:
 - a) časový (v době uzavření smlouvy)
 - b) personální (osoba dlužníka) – subjektivní + objektivní pohled

Výše náhrady

1. Skutečná škoda
2. Ušlý zisk

Vyloučení odpovědnosti

- Článek 79 - vyloučení odpovědnosti za nesplnění povinnosti v důsledku okolnosti stojící mimo dosah strany (tzv. vyšší moc)
- Vztahuje se pouze na náhradu škody, ostatní práva jsou nedotčena a mohou být vykonána

Vyloučení odpovědnosti

- Za porušení povinnosti nebude strana odpovědná, pokud toto porušení bylo způsobeno překážkou, která splňuje následující podmínky
 - nezávisela na vůli strany
 - v době uzavření smlouvy byla nepředvídatelná
 - strana ji nemohla odvrátit nebo překonat

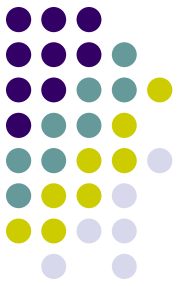
Vyloučení odpovědnosti

- Za okolnosti vyšší moci se typicky považují
 - války, revoluce, pirátské útoky, politické převraty,
 - přírodní katastrofy jako zemětřesení, povodně, sopečné výbuchy, hurikány, tsunami
 - požáry atd.
 - mocenské zásahy v podobě bojkotů či embarg
 - masivní výpadky elektrické energie, dodávek ropy
 - v poslední době aktuální: teroristické útoky, prasečí chřipka atd.

Vyloučení odpovědnosti

- Za okolnosti vyšší moci se nepovažují
 - okolnosti spojené s výrobním a distribučním procesem včetně neudělení vývozních nebo dovozních povolení
 - okolnosti osobní povahy
 - okolnosti, za nichž je plnění i přes výskyt překážky možné, byť např. s podstatně zvýšenými náklady – tzn. např. ekonomické obtíže strany (hardship)

Vyloučení odpovědnosti

- Článek 80 – vliv jednání či opomenutí druhé strany
 - strana nemůže uplatňovat nároky z nesplnění povinností druhou stranou v rozsahu, v kterém bylo způsobeno jednáním nebo opomenutím první strany
 - dopadá na všechny nároky

Jiné transakce v mezinárodním obchodě

- Mezinárodní přepravní smlouva
- Mezinárodní distributorská smlouva
- Mezinárodní obchodní zastoupení
- Mezinárodní licenční smlouva
- Mezinárodní franchising
- Mezinárodní faktoring
- Mezinárodní dodávky investičních celků

Mezinárodní přeprava

- Zásadní význam v mezinárodním obchodě
- Železniční, silniční, lodní, letecká, kombinovaná (multimodální), kontejnerová
- Smlouva o přepravě věci, zasilatelská smlouva, smlouva o nájmu dopravního prostředku, smlouva o provozu dopravního prostředku

Mezinárodní přeprava

- Smlouva o přepravě
 - Náložný list – legitimační dokument – převoditelný na třetí osoby
 - Právní režim
 - > unifikovaná přímá úprava
 - > kolizní režim – volba práva, sídlo přepravce

Mezinárodní silniční přeprava

- Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní přepravě (CMR) – 11/1975 Sb.
- Nákladní list – doklad a přepravní smlouvě
- Odpovědnost přepravce a odesílatele včetně důvodů pro osvobození od odpovědnosti
- Náhrady
- Reklamace, promlčení, pravomoc